

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívom a

2021. november 18-án / csütörtökön / 08:00 órai

kezdettel tartandó Testületi ülésre

**Az ülés helye: Szigetcsépi Polgármesteri Hivatal
Szigetcsép, Szabadság u. 2.**

NAPIRENDI JAVASLAT:

- 1.) Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint tájékoztató a két ülés között történt fontosabb eseményekről
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes
- 2.) A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat 2021. évi költségvetésének III. sz. módosítása
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes
- 3.) Záhonyi Hugóné Óvoda Pedagógiai Programjának és Házi rendjének elfogadása
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes
- 4.) A „Szerb Iskola” felújításával kapcsolatos döntések meghozatala
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes
- 5.) Egyéb ügyek, indítványok

Szigetcsép, 2021. november 11.

Mirjana

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2021. november 18-án tartandó ülésére

Tárgy: A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat 2021. évi költségvetésének III. sz. módosítása
Melléklet: Bevétel-kiadás előirányzat változást tartalmazó táblázat
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök, Assabiny Illés elnökhelyettes
Előkészítő: Mészárosné Ombodi Ilona pénzügyi főelőadó

Tisztelt Képviselő-testület!

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV tv. 34. § (5) bekezdése alapján a nemzetiségi önkormányzat költségvetésében megjelenő bevételek és kiadások módosításáról, a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításról negyedévenként a nemzetiségi önkormányzat testülete dönt. A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat 2021. évi költségvetésének módosítása indokolt annak érdekében, hogy a 2021. évi költségvetési gazdálkodásához a megfelelő előirányzat rendelkezésre álljon. Az előterjesztés melléklete tartalmazza a 2021. július 1. és 2021. szeptember 30. közötti időszakban átvezetett módosításokat.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

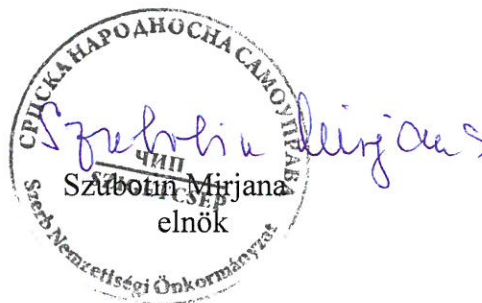
Határozati javaslat:

../2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2021. évi költségvetésének III. sz. módosítását a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: elnök
Határidő: azonnal

Szigetcsép, 2021. november 11.

**A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat
2021. költségvetés III. sz. módosítás**

Bevételek						
	Eredeti ei.	I. sz. módosítás	II. sz. módosítás	III. sz. módosítás	IV. sz. módosítás	teljesítés
Nyitó egyenleg	446 075	446 075	446 075	446 075		
Működési támogatás államháztartáson belülről	1 040 000	1 040 000	1 040 000	1 040 000		
Feladatalapú támogatás államháztartáson belülről	0	0	799 986	799 986		
Önkormányzati működési támogatás 2021. évi	0	0	0	0		
Egyéb működési bevételek	0	0	0	0		
Egyéb felhalmozási célúátvett pénzeszközök B75				1 200 000		
Összes bevétel	1 486 075	1 486 075	2 286 061	3 486 061		

Kiadások						
	Eredeti ei.	I. sz. módosítás	II. sz. módosítás	III. sz. módosítás	IV. sz. módosítás	teljesítés
Szakmai anyagok K311	0	0	0	0		
<i>szakmai anyagok áfa</i>	0	0	0	0		
üzemeltetési anyagok K312	250 000	250 000	594 986	594 986	0	0
<i>rendezvényekhez kapcsolódó kiadások(zarándokút)</i>	50 000	50 000	50 000	50 000		
<i>nemzetiségi nap (falunap)megrendezése</i>	100 000	100 000	100 000	100 000		
<i>Egyéb üzemeltetési anyag</i>	100 000	100 000	444 986	444 986		
<i>Üzemeltetési anyagok áfa</i>	67 500	67 500	91 915	91 915		
Közüzemi díjak K331	50 000	50 000	50 000	50 000		
<i>Közüzemi díj áfa</i>	13 500	13 500	13 500	13 500		
Egyéb szolgáltatások K337	540 000	385 000	644 460	522 359		0
<i>nemzetiségi nap (falunap)megrendezése</i>	140 000	140 000	140 000	51 415		
<i>Rendezvényekhez kapcsolódó kiadások(zarándokút buszktg.)</i>	265 000	110 000	110 000	0		
<i>egyéb dologi kiadások</i>	95 000	95 000	354 460	430 944		
<i>banktg</i>	40 000	40 000	40 000	40 000		
<i>Egyéb szolgáltatások áfa</i>	124 415	124 415	100 000	100 000		
karbantartás K334	40 000	40 000	40 000	40 000		
Kiküldetések kiadásai K341	200 000	200 000	200 000	200 000		
Működési áfa összesen K351	205 415	205 415	205 415	205 415	0	0
Tartalékok k513	0	0	0			
Ingtalan felújítás K71	0	122 047	276 016	1 317 039		
Tárgyi eszköz felújítás K73	0	0	0			
Felújítás áfa K74	0	32 953	74 524	355 602		
Informatikai eszközök beszerzése K63	0	0	0	0		
Tárgyi eszközök beszerzés K64	158 000	158 000	158 000	158 000	0	
Beruházás áfa K67	42 660	42 660	42 660	42 660		
Összesen	1 486 075	1 486 075	2 286 061	3 486 061	0	0

ZÁHONYI HUGÓNÉ ÓVODA

Pedagógiai Program

2021.

2317 SZIGETCSÉP, ORGONA UTCA 28.

ZÁHONYI HUGÓNÉ ÓVODA

2317 SZIGETCSÉP, Orgona u. 28.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Az intézmény OM azonosítója: 202018

Intézményvezető: Gerencsér Zita

Legitimációs eljárás

2020/2021 (14) határozatszámom elfogadta:

Véleménynyilvánítók:

Kiskinger Klára
.....
Nevelőtestület nevében

Ded György
.....
Szülők közössége nevében

Kanyó Dóra
.....
Alkalmazotti közösség nevében

2020/2021 (14) határozatszámom jóváhagyta:

Egyetértését kinyilvánító:

András
.....
Szigetcsépi
Német Nemzetiségi Önkormányzat

András
.....
Szigetcsépi
Szerb Nemzetiségi Önkormányzat

Gerencsér Zita
.....
Intézményvezető aláírása

András
.....
Fenntartó nevében

Ph.

A dokumentum jellege: Nyilvános

Érvényes: 2021.09.01-től visszavonásig.

BEVEZETŐ

Óvodánk az alábbi pedagógiai programban rögzítette a megvalósítás csomópontjait, amelyeket a meggyőződéssel vállalt pedagógiai alapelvek birtokába felelősséggel alkotott.

A tudáshoz vezető út szakaszolása, a tananyag segítségével történő fejlesztés a pedagógus feladata. A fejlesztésnek csak egy színtere az óvoda.

Munkánk eredménye azon múlik, hogy sikerül-e szülőnek és pedagógusnak egymás segítőkés, erősítő partnerré válni ebben a folyamatban.

Szülő és pedagógus működjön együtt az indulás pillanatától a közös célért! Hogyan?

- Soha ne tévesszük szem elől, hogy a gyermek egyéni adottságokkal (értelmi, idegrendszeri, akarat, érzelmi, testi) bíró ember, és nem csupán tudással megtölthető lény.
- Az értelem csiszolása csak testi – lelki egészség birtokában valósítható meg.
- Forduljunk gyermekeink felé segítséggel. Segítségünk legyen állandó, biztató, mindig odafigyelő és melegséget adó.
- Törekedjünk egységes értékrend megfogalmazására és a szokásrendszer kialakításánál legyünk következetesek.
- Tudnunk kell, hogy a tanulás komoly munka, amit állandó ösztönzéssel és ellenőrzéssel kell segítenie a szülőnek.
- Kérjék és fogadják el a pedagógus szakmai segítségét és tanácsát.

Valamennyi pedagógus feladata, hogy a felelősség és tudatosság által megkövetelt leghatékonyabb eljárást és módszert dolgozza ki és alkalmazza a feladatot megvalósító pedagógiai folyamat során. Az eljárás és az eszköz kiválasztása óvónői kompetencia. A nevelőtestület által elfogadott alapelvek azonban determináló erejűek.

Egységes eligazodást ad, hogy az elfogadott alapelvekhez a differenciált személyiségfejlesztő pedagógiát rendeljük hozzá. Ennek kötelezően kell megjelennie a nevelőtestület szemléletében, foglalkozásokon és azon kívüli struktúrában és a tanítás – tanulás folyamatában.

Szülők és pedagógusok vállalkozzunk együtt arra a hosszú távú munkára, amelynek felelőssége nagy. Öröködjünk azon együtt, hogy e közben gyermekeink tudjanak megmaradni egészséges, vidám, érzelmileg gazdag, kiegyensúlyozott **gyermek**eknek!

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól.
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve.
- 1997. évi XXXI. Kt. a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról.
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról.
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata.

AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

A község óvodája 100 férőhelyes. Az új épületet 2010. szeptemberében vették birtokba a gyermekek, valamint a 13 fős személyzet, amelyből 8 fő óvodapedagógus, 4 dajka és 1 pedagógusasszisztens.

A tágas, világos modern épületet zárt udvar keríti körbe. Az intézmény belső esztétikája családias feltételeket teremt gyermekeink óvodai neveléséhez.

Tornatermünk és felszereltsége differenciált foglalkozásra is alkalmas. A jelenleg 4 csoporttal működő óvoda tárgyi feltételei jónak mondható; megfelelő komforttal rendelkezünk – vonzó, tiszta, esztétikus környezetben fogadjuk Szigetcsép óvodás korú gyermekeit.

Nevelőtestületünk egységes, gyermekcentrikus szemléletű. Fontosnak tartjuk a prevenciót, az egyéni képességek fejlesztését és kibontakoztatását, támogatjuk a kreatív önfejlesztés fejlődésének lehetőségét mind magunk és gyermekeink körében.

„Óvodai nevelés játékkal, mesével” helyi nevelési program választását tartottuk a legcélszerűbbnek, mivel e program nevelés filozófiájában, óvoda – és gyermek képében összecseng a mi nevelési elképzeléseinkkel. E programhoz jól illeszthető volt a HEFOP 3.1.3. pályázat alapján elkezdett és ma már jól bevált Kompetencia alapú óvodai programcsomag alkalmazásával történő nevelés.

A községben elindult a gyermek létszám növekedése. Az óvodába járó gyermekek szociális helyzete változó; adottságaik, képességeik is igen eltérőek, ehhez kell alkalmazkodnunk az óvodai nevelésünkben is.

Miután községünk nemzetiségi település, melyen német és szerb nyelven is beszélnek, ez meghatározó a nyelvoktatást illetően. Ehhez alkalmazkodva intézményünk német és szerb nemzetiségi nyelvet oktató óvoda.

Az óvoda munkájába szívesen bekapcsolódnak a szülők is.

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

- Az intézmény hivatalos elnevezése: Záhonyi Hugóné Óvoda
- Az intézmény címe és elérhetősége: 2317. Szigetcsép, Orgona u 28.
telefon: 0630/9408501
Email: ovodavezeto@szigetcsep.hu
- Az óvoda fenntartójának neve: Szigetcsép Községi Önkormányzat
címe: 2317 Szigetcsép, Szabadság u 2.
- Törvényi megfelelést szolgáló információk:
 - az óvoda nemzetiségi két tannyelvű nevelést lát el, német és szerb nyelven.
 - az intézmény lehetőséget ad a hitoktatásra

GYERMEKKÉP – ÓVODAKÉP

Gyermekekép

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás, az esélyteremtés, az esély egyenlőség megteremtése érdekében:

- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését fontos feladatunknak tekintjük.

Ezért fejlesztési stratégiánk kimunkálásával minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. Ebből következően:

- gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk.

- az óvoda – iskola átmenet megkönnyítésére.
- elősegítve a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósításának és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását.
- biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét.

Nevelésünk gyermekközpontúsága

- a gyermek végtelen szeretetén, különbözőségének és egyéni különbségeinek tiszteletén,
- a gyermek életkorhoz igazodó szükségleteinek ismeretén és figyelembevételén,
- a gyermek testi, szociális, érzelmi és értelmi fejlődésének ismeretén, valamint
- a fejlődési, fejlesztési területre kiterjedő figyelmen alapszik.

Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézmények, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális feltételeit az óvoda funkciói:

- óvó – védő
- szociális
- nevelő
- személyiség fejlesztő

Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését. Az óvoda tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodakép közös megfogalmazása azoknak az elemeknek az összegyűjtését tette szükségessé, amelyet az óvoda vállal. Ennek figyelembevételével az óvodaképre a következők jellemzők:

- óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye a családi nevelés kiegészítője, a gyermekek be – óvodáztatásától az iskolába lépéséig.
- biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a szabad játék lehetőségét.
- az intézményben beiratott gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört.

- funkciói: óvó – védő, szociális, nevelő, személyiség fejlesztő funkciók.
- közvetetten segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével a dolgozók személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- a nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- beszélő környezetével biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztését.

Az óvodai nevelés célja

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig legfeljebb 7 éves korig, ill. az iskolai érettség eléréséig.

- a 3 – 7 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával játékos keretek között alakul:
 - az egészséges sokoldalú személyiség,
 - gyermekek környezettudatos szemlélete,
 - a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség.
- a sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek
- a tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek.
- a hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése révén az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek, az iskolába való átmenet, zökkenő mentesebbé válik.

A Helyi Óvodai Programunk (Óvodai nevelés játékkal, mesével) kiegészítve a Kompetencia alapú óvodai programcsomaggal.

- *A nevelés óvó és értékmegőrző szerepét hangsúlyozzuk, és eköré csoportosítjuk az egyéb tevékenységeket.*
- Célunk: a nevelő és a gyermek szabadságérzetének növelése. A demokratikus nevelői alapviszony létrehozása. Kulturális hagyományaink alapjainak átörökítése.
- Tapasztalattal megerősítve bizton állíthatjuk, hogy az a kisgyerek, aki egy kulturált, ráfigyelő felnőtt társaságában sokat mozog, ügyeskedik, kérdez, figyel és játszik, mindennap hallja annak meséjét - minden az életkorához szükséges és a fejlődés szempontjából fontos képességét működteti.
- A rajzolás, festés, barkácsolás, az éneklés és mondókázás, a mozgásos szabályjátékok, a méricskélés, számlálgatás, ismerkedés tér és idő lehetőségeivel, ritmusával, kitöltésének variációival, a szerepvállalás, amit monológ vagy párbeszéd kísér: játék. Az óvodai élet kialakult fejlesztési területeit tehát teljes egészében magába tudja foglalni ez a tevékenységforma. *Nem játékosan és mesésen tanítunk, hanem, játszunk és mesélünk, és ennek természetes hozadéka a kisgyermeki tudás.*

Elvárható eredmények:

- A test- lélek és szellem életkorra jellemző összhangja. A nagy-és kismozgások önálló, bátor, ügyes kivitelezése. Illatok, színek, hangok, formák, felületek, belső érzetek átélése, megnevezése. A világ egészre való nyitottság és ráhangoltság. A képi látásmód erőteljessége, kifejezési formáinak megtalálása rajzban, sokféle játékban, mesehallgatásban.
- A magányosan, párban és csoportokban folyó játékokra való alkalmasság.
- A viselkedés keresetlensége, de az emberi együttélés szempontjából lényeges szabályokhoz igazítása.
- Élénkség, a fegyelmezési helyzetek kiprovokálásának minimumával. Az akadályok legyőzésének változatos megoldása. A kompromisszumkötések gyakorisága.
- Elemi tájékozódás az emberi kapcsolatokban, térben, időben, a dolgok és történések ok-okozati rendjében, fontossági sorrendjében. A kialakított gondolkodási sémák „javítására” törekvés. Az én és nem én, az „idebenn” és „odakinn” érzékszervi-mozgásos síkon való világos elválasztása.
- A tág értelemben vett tanulási vágy és képesség.
- Az „én már ezt is tudom” büszkesége. Kisebb megbízatások teljesítése.
- A kapcsolatfelvétel és a kapcsolattartás eszközeként alkalmazott érthető, helyzethez illő beszéd.
- Annak jelei, hogy csökken a viselkedés érzelem és indulatvezéreltsége. A magatartás robbanékonyosságát kezdi visszafogni az ingerek „szétválogatása”, a válaszok belső-vagy hangzós beszédre való átfordítása. Az iskolába készülő gyerek már tudja vágyai teljesülését késleltetni.

- Gondolkodását még a szemléletesség uralja. Bizonyos helyzetekben azonban megjelennek a fogalmi gondolkodás jelei.

Intézményi specifikus célok

- a gyermeki személyiség minél sokoldalúbb kibontakoztatása
- kulturális értékek átörökítése
- a teljes gyermeki személyiség fejlesztése a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül
- az életre való felkészítés
- a természetes és a mesterséges környezetünk megismerésére, védelmére nevelés
- a német és a szerb nyelv megismertetése, átörökítése és megszerettetése
- A gyermeki kompetenciák alakítása

Közös alapelvek

Óvodánkban érvényesülnek a különböző innovatív pedagógiai törekvések, mivel az alap program biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését. Az óvodai nevelési program az Alapprogramra épül, amelynek szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az intézmény szakmai önállósága az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

A közös alapelvek azokat az óvodánkra jellemző elveket foglalja össze, melyek meghatározzák az óvodai élet céljait és feladatait. Ezek a következők.

Alapelveink:

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés kiegészíti azt, miközben érvényesíti a családokkal való együttműködés során a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait, illetve az intervenciók gyakorlatot.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és védelem övezi.
- Megvalósul az érzelmi biztonság, otthonos, derűs, szeretetteljes légkör feltétele és mindenkor, minden helyzetben a gyermek érdekeinek figyelembevétele és szükségleteinek kielégítése.
- Érvényesül az életkorhoz és az egyéni képességekhez igazodó pedagógiai intézkedések, műveltségtartalmak közvetítésével, a gyermekek személyiség

fejlődésének és egyéni képességeinek kibontakoztatása az egyéni bánásmód elve és az esélyegyenlőség előmozdítása.

- Az integrált nevelés során megvalósul a tolerancia, a különbözőségek elfogadásának elve, a differenciált képesség fejlesztés és a multikulturális nevelésen alakuló integráció nevelésének megvalósítása.

A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

Nevelési programunk eredményes megvalósításán olyan felsőfokú végzettségű **óvodapedagógusok** munkálkodnak, akik:

- Képviselik, azonosulnak értékeinkkel, nevelési elveinkkel, nevelési céljainkkal.
- Rendszeresen részt vesznek szakmai továbbképzéseken.
- Magas fokú hivatástudattal, gyermeki személyiséget övező bizalommal, gyermekszeretettel rendelkeznek.
- Korrekt magatartással, pedagógiai alkotó tevékenységgel segítik egymást, folyamatosan együttműködők, munkájukat összehangolják.
- Megjelenésükkel, beszédviselkedésükkel követendő mintát nyújtanak.
- Empatikus, tapintatos módon segítik a családokat az együttnevelésben.

Nevelést segítő dajkáink:

- Elfogadják értékeinket, nevelési elveinket, nevelési céljainkat.
- Szeretik a gyermekeket, empatikus, tapintatos módon viselkednek velük.
- Aktívan részt vesznek az óvoda mindennapos életében.
- Megjelenésükkel, beszédviselkedésükkel követendő mintát nyújtanak.
- Korrekt magatartással segítik egymást tevékenységeikben.
- A gyermek-dajka kapcsolatokat pozitív attitűd jellemzi.

A dolgozók munkarendjének kialakításában arra törekszünk, hogy a technikai dolgozóink nevelőpartnerré váljanak, együtt éljenek a csoporttal.

Humán erőforrás

- Pedagógusok 8 fő
- Pedagógiai munkát közvetlenül segítők: 5 fő
- Szak és egészségügyi szolgálat külső segítő szakembere: 5 fő

(logopédus, védőnő, fejlesztő pedagógus, családsegítő szolgálat)

Tárgyi adottságok és feltételek

• foglalkoztató/ csoportszoba	5
• fejlesztő helységek	1
• tornaterem	1
• nevelői szoba/ könyvtár	1
• szülői fogadó	1
• udvar – kert	1

Eszközök, felszerelések

A mindennapi élet során törekszünk arra, hogy a gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhetően és biztonságosan legyen elhelyezve minden csoportban.

Az óvodai munkatársaknak megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk.

A csoport szobák berendezése, bútorzata esztétikus, dekoratív, jól szolgálja a gyermeki tevékenységeket.

Nevelési programunk megvalósításában szükséges eszközök hiányosságaink pótlására törekszünk, azon túlmenően pedig mindent megteszünk, hogy az eltérő szociokulturális helyzetű családok gyermekeit megfelelő külső és belső környezetbe fogadjuk.

A szülőkkel történő személyes kapcsolatok ápolása érdekében megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a legoptimálisabb körülmények között tudjuk a szülőket fogadni.

Szervezeti és időkeretek

Csoportszervezés elvei:

- A gyermekek életkor szerinti csoportokba szervezése, ettől való esetleges eltérés esetén az életkorban egymáshoz közelítő gyermekek egy csoportba helyezése.
- Az óvodapedagógusok, dajkák állandóságának biztosítását a lehetőségeknek megfelelően tudjuk biztosítani (óvodába lépéstől iskolás korig).
- A csoportok szervezését befolyásolhatja a szülők igényei alapján kialakult nemzetiségi nyelvek megoszlása.

Napi-heti rend alakítás elvei:

- Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozásokat pedagógus irányítja.
- Napirendünk rugalmas, részben folyamatos, igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, életkorához, érvényesíti a játék elsődlegességét.
- A napi-heti rend dokumentálása a csoport naplóban történik és része az adott nevelési év munkatervének.
- A heti rend csoportonként változó-az óvodapedagógus tervezésének egyéniségétől és rugalmasságától függ.
- A gyermekek igénylik az ismétlődő napirendet, biztonságérzetük alakulásában fontos, elengedhetetlen szerepe van.

AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Óvoda – család

Alapelveinkkel összhangban saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

A nyitottság mindenekelőtt lehetőségek megteremtése a szülők fogadására, az óvoda – család jó kapcsolatában nyilvánul meg. Intézményünk kiemelt feladata a szülőkkel való együttműködés tartalmi megújítása.

Céljaink:

A személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával

- erősítjük a jó partneri viszonyt,
- elismerjük a befogadó nevelésben a család elsődlegességét,
- kapcsolatunkat áthatja a kölcsönös tisztelet, felelősség, bizalom és az elfogadó toleráns magatartás.

Feladataink:

- A családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése, a különbözőség elfogadásának közvetítése.
- A családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével a segítség családokhoz illesztett megoldásainak keresése, az intervenciós gyakorlat érvényesítése.

- Pedagógiai elveinkkel megegyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása.
- A családi nevelés hiányosságából eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, szokás – normarendszer elfogadtatása.
- A gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás, modell értékű, nyílt kommunikáció során a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése.
- A családok kultúrájának megismerése, közvetítése.

Kapcsolattartás formái:

- beiratkozás
- nyílt hét
- családlátogatás
- óvoda kezdés (anyás beszoktatás)
- szülői értekezlet
- szüreti mulatság
- családnap
- projekt napok
- Mikulás várás
- farsang
- Anyák napja
- szabadidős programok
- faliújság
- elégedettségi kérdőívek (szülői értekezlet, stb.)

Sikerkritériumok:

- Folyamatos, kölcsönös információcsere.
- A gyermekről kapott információk alapján konkrétan tudjuk segíteni a családi nevelés és a szocializáció pozitív folyamatait.
- A szülők ismerik a nevelés-tanítás céljait, felelősséggel segítik ezek megvalósítását a családi nevelésben.
- A szülők kihasználják a különböző kapcsolattartási formákat.

- Jellemző a kölcsönös nevelőpartneri viszony fenntartása.
- Aktívan részt vesznek a hagyományok ápolásában, közös programokban.
- Az egyes családok élnek az intézmény által biztosított szolgáltatások lehetőségeivel.

Óvoda – iskola

Nevelésünk egyik fő feladata, hogy a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A zökkenőmentes iskolakezdés elősegítése érdekében a helyi sajátosságok, szokások figyelembevételével korrekt kapcsolatra törekszünk az iskolával.

Az iskola nem felettes hatóságunk, hanem a tanulásra érett gyermekek szakszerű fejlesztője, nevelője, tanítója.

Célunk:

Kudarmentes iskolakezdet és az óvoda – iskola átmenet megkönnyítése.

Feladataink:

- Az iskola készültséget támogató pedagógiai munka (tanulási képességek, kulcskompetenciák, egyéni differenciált képességfejlesztés).
- Képességfejlesztő programok megvalósítása (differ mérés, fejlettség állapot mérés, egyénre szabott feljegyzések, közös értékelések).
- Tanulási zavarok kialakulását megelőző módszerek alkalmazása (korszerű tanulási munkaformák, konfliktuskezelési technikák, dyslexia megelőző programok).
- az iskolaválasztás segítése (tanító nő megismerése, nyílt napok, közös programok).

Óvoda – Fenntartó

Kapcsolatunk egyrészt a köznevelési törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű.

Problémáink megoldására a konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók.

Óvoda – Művelődési ház

Óvodás gyermekeinkkel a Művelődési házban megrendezett községi rendezvényeken részt veszünk és fellépünk műsorainkkal.

Óvoda – Egészségügyi szolgálat

Együttműködés a védőnővel:

- a gyermekek óvodai beíratásának támogatása,

- korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás,
- gyermekek egészségügyi szűrése,
- gyermekorvosi vizsgálat kezdeményezése,
- rendszeres tisztasági vizsgálatok végzése.
- alkalmanként esetmegbeszélések
- tájékoztató előadások
- évente hallás – és látás vizsgálat

Óvoda – Szakmai Szervezetek

Gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás

- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében szak – pedagógiai segítség kérése.
- Fejlesztési terv közös kidolgozása.

Nevelési tanácsadás

- Értesítés kérése a vizsgálat időpontjáról
- A Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé közvetlen utalás, soron kívüli vizsgálat kérése
- Logopédiai ellátás

Óvoda – Család- és Gyermekjóléti Központ

- A családok szociokulturális háttérének megismerését követően a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés közvetítése (pl. szülői értekezleten).
- Szükség esetén estjelzés.
- Étkezési kedvezmény lehetőségeinek közvetítése (beíratást követően).
- Eseti támogatás közvetítése.
- Adományokra szoruló jelzése.
- Nyári étkeztetésben való részvétel közvetítése.

Óvoda – Civil Szervezetek

Az egyesületek aktív szerepet vállalnak nyitott óvodai programok megvalósításában, szabadidős programok feltételeinek megteremtésében és gyakorlati megvalósításában, bekapcsolódnak a különböző tevékenységekbe.

Óvoda – Egyház

Figyelembe vesszük a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló rendelkezést, amely óvodánkban lehetőséget biztosít speciális szolgáltatások keretében hittan igénybevételére. Évente történik a felmérés a szülői igényekről és ennek alapján biztosítjuk a helyet a hitoktató számára.

A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE

Az óvodai nevelés közös feladatai:

- A testi és lelki szükségletek kielégítése, ezen belül:
 - 1. Az egészséges életmód alakítása
 - 2. Az érzelmi és erkölcsi nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása
 - 3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az egészséges életmód alakítása

Cél: Az élet, az egészség megőrzése, fejlesztése, védelme, az egészséges, környezettudatos életmód szokásainak megalapozása.

- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés, valamint a biztonságos környezet szokásainak alakítása
- A gyermek komfortérzetének biztosítása
- A természetes mozgáskedv fenntartása mellett a társra figyelés fejlesztése
- Rendszeres mozgással az egészséges életvitel, testi képességek, fizikai erőnlét kifejlesztése
- Szükség esetén, megfelelő szakember bevonásával speciális test, lelki nevelés

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok:

- az egészséges táplálkozás
- a mindennapos testnevelés, testmozgás
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési minták mutatása
- a bántalmazás és óvodai erőszak megelőzése
- a baleset megelőzés
- a személyi higiéné területe

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényeinek kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés tevékenység rendszere az alábbiakban foglalható össze:

- Gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Gyermek testi képesség fejlődésének segítése.
- Gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Egészséges életmód, testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával, szülővel, óvodapedagógussal
- Együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Óvodánkban kialakítandó szokások:

- étkezési
- higiénés
- esztétikai
- pihenés – alvás
- öltözködés
- testedzés, testmozgás

Céljaink:

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése során

- formálódnak az egészséges életvitelhez szükséges jártasságok, készségek,
- fejlődnek testi képességeik.

Feladataink:

- A gyermekek gondozása a testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, egészségük megóvása, ápolása.
- Az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés és betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt, biztonságos, balesetmentes környezet feltételeinek megteremtése, környezet megóvására irányuló szokások alakítása.
- Párhuzamos tevékenységek gyakorlásához elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása.
- A szokás – és normarendszer közös kialakítása, összehangolt munka, azonos norma valamennyi csoportban dolgozó óvodapedagógus és dajka között.
- A gyermek önállósági törekvéseinek segítése, támogatása, a tevékenységek szóbeli megerősítése.
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, fejlesztése, szükség esetén megfelelő szakember bevonása.
- A szülők egészségmegőrző, betegségmegelőző szokásainak megismerése, befolyásolása (szociokulturális háttér, gondozási szokások).

Az egészséges életmódra nevelés területei:

- gondozás
- testi nevelés
- egészségvédelem, edzés
- egészséges környezet kialakítása

Az érzelmi és erkölcsi nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása

Cél: Az érzelmi biztonság megteremtése, a pozitív énkép, érzelmi kapcsolatok kialakítása, közösségi élet tevékenységrendszerében az együttélés segítő erkölcsi, akaratit tulajdonságok, magatartási szokások megalapozása.

Érzelmi nevelés és szocializáció fejlesztése:

- Az interperszonális (személyközi) kapcsolatok új formáinak alakítása, hogy a gyermekek értelmes kooperációra alkalmassá váljanak a közösségben. ez egyaránt értendő a gyermek – gyermek, gyermek – óvodapedagógus, gyermek – dajka kapcsolatra.
- Az énkép – önismeret – önértékelés fejlesztése, melynek révén a gyermekek képessé válnak önálló helyzetmegoldásokra, a konfliktusos helyzet kivédésére a felnőtt segítsége nélkül, hatékonyan érzik magukat, így önérvényesítésük szociálisan elfogadható módon színvonalas teljesítményen keresztül történik.

Értékek, normák kialakítása:

A gyermekek közösségi életre való felkészítésük során kielégíthetik természetes társas szükségleteiket, megismerik és gyakorolhatják a társas együttélés alapvető szabályait a szokás – normarendszer megalapozásával, miközben alakul:

- Az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz való alkalmazkodás, egymás segítése, különbözőségek elfogadása, tisztelete.
- Nevelési helyzetekben az összpontosításra, erőfeszítésekre való képesség mellett a jó megoldásra ösztönző belső igény, belső motiváció alakítása a jól elvégzett „feladat” utáni megelégedettség, mint jutalom értékének alakítása.
- Élmények biztosításával, az érzelmi átélés, az érzelmek pontos felismerésének és kifejezésének alakítása az érzelmek feletti – életkornak elvárható kontroll erősítése és az önérvényesítő törekvések segítése.

Az erkölcsi értékek, normák alakítása:

- A jó és rossz felismerése az őszinteség, az igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése, saját élethelyzetbe való megtapasztalása a dolgozók modell értékű bánásmódja során.
- A különbözőségek tisztelete.
- A szülőföldhöz való kötődés alakítása, a szűkebb és tágabb környezetének megismerése.

Feladatok:

- Az erkölcsi – szociális érzelmek alakítása.
- Az intellektuális érzelmek kialakítása.
- A gyermeki szabadság biztosításával a szocializáció szempontjából fontos szokások, magatartásmódok támogatása, érzelmi biztonságot nyújtó közvetlen, szeretetteljes, családi légkör megteremtése.
- Sok közös élmény, tevékenység biztosítása.

- Az általános emberi értékeket és normákat elfogadó kommunikációs és kooperációs technikát ismerő, a környezetet szerető, a különbözőségeket toleráló individuummá válás segítése.
- Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek esélyegyenlőségének javítása a hátrányok kompenzálásával, - egészségügyi és szociális normák javításával.
- A gyermekben lezajló belső biológiai, élettani és pszichés folyamatokhoz az egyéni szükségletekhez igazodó feltételrendszer biztosítása.
- Egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés és különleges gondoskodás.
- Magatartási, viselkedési normák és szokások alakítása.

A közösségi normák és szabályok megalapozása a nevelő munka kulcs kérdése.

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Cél: Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció, különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység egészében.

A gyermek kíváncsiságára, felfedező, cselekvő aktivitására építve a megismerhető „világ” iránti érdeklődés fokozása, az értelmi készségek, képességek megalapozása.

Programunk tényleges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése, amelyek elválaszthatatlanok és az óvodai élet egészét áthatják. A tevékenységek során a beszéd a gyermek önkifejezésének és gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. Csak belső nyelvi fejlettséggel rendelkező emberek lesznek képesek az alap kultúrtechnikák elsajátítására.

Feladatunk, hogy a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelés módszereinek segítségével – a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése által, a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése során, azok különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása közben bővíljenek megismerő képességeik, mint:

- az egyre pontosabb, valóság hű érzékelés, észlelés,
- a szándékos figyelem, az összpontosításra való képesség,
- a valósághoz közelítő képzeleti működés,
- a reprodukzív emlékezet, szándékos bevésés, felidézés,
- a problémamegoldó – és kreatív gondolkodás, valamint az elemi fogalmi gondolkodás,
- a kommunikációs képességek

Feladatok:

- A megelőzést célzó prevenciós fejlesztést a gyermek érési folyamatához igazított, életkori sajátosságainak megfelelő és ahhoz illeszkedő eszközökkel történő

támasznyújtás, amely az éppen fejlődő pszichés funkciók kibontakoztatásához biztosít szociális és tárgyi környezetet.

- A potenciális tanulási zavarok megelőzése, kiszűrése a pszichikus funkciók fejlesztése fő nevelési területeken végzett, feladatokba integrált fejlesztőprogram alkalmazásával.
- A befogadás és a különbözőség tiszteletben tartása, elfogadása és az egyenlő hozzáférés biztosítása minden gyermek számára.
- Speciális személyiség fejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató, esélyteremtő programok szervezése.
- Egyéni képesség fejlesztés, amely mindig az egyes gyerekek aktuális fejlettségéhez igazodik. Spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, célirányos bővítése.
- Egyéni bánásmód és differenciált foglalkoztatás fokozott érvényesítése, tudatos alkalmazása.
- Szókincsbővítés, metakommunikációs helyzet teremtése.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása.
- Differenciált készség, képesség fejlesztés, együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.

Anyanyelvi nevelés megvalósítása az óvodánkban:

Légzés, artikuláció, hallás fejlesztése:

- *Légzéstechnikai gyakorlatok* (Beszédlégzéshez szükséges helyes testtartás és rekeszlégzés kialakítása, a vegyes mély légzés, a levegővel való gazdálkodás, a levegő mennyiség célszerű adagolását, felhasználását, a beszéd helyes tagolását segítő készségek fejlesztése.)
- *Hang, hangerő, artikulációs, gyorsasági gyakorlatok* (Erőlködés nélküli, könnyed hangadás, a hangerő fejlesztése, a beszélőszervek ügyesítése, a magánhangzók sziszegők, zárhangok helyes képzésének elősegítése, valamennyi magánhangzó tiszta hangoztatásának fejlesztése.)
- *Fonémahallást, belső hallást fejlesztő gyakorlatok* (Beszédhangok, az üzenetet közvetítő hangok felismerésének, megkülönböztetésének, helyes kiejtésének fejlesztése.)
- *Nyelvi játékok* (Ajak, nyelvizom, artikuláció, hangzó differenciálás, szótagolás, belső hallás, hallási figyelem, a halk, hangos térbeli kivetítése, tempó, hangerő váltás gyakoroltatása, nonverbális formák.)

Beszédviselkedés, beszédművelés, kommunikáció fejlesztése:

- *Köszönés felnőtteknek, társaknak* (kapcsolatfelvétel, köszönés).
- *Bemutakozás* (jól érthető személy és utónév).

- *Megszólítás* (megszólításra, válaszadásra vonatkozó nyelvi formák).
- *Üzenetközvetítés* (köszönés és megszólítás után üzenet átadás, az esetleges válasz megjegyzése, elköszönés).
- *Szándéknyilvánítások* (udvarias megszólítás, udvarias kérés, információ megszerzése érdekében szükséges szövegalkotás, szituációk indulatmentes kezelése, cselekvések, történések után a kapcsolat megszakítása).
- *Szókinszjátékok* (után mondás, szinonimák, gyűjtőfogalmak, aktív szókinsz).
- *Ellentétpárok, fogalomrendezés* (logikus képi gondolkodás, csoportosítási készség).
- *Mondatbővítések* (mondatalkotás, nyelvtani szabályok szerinti mondat szerkeztés).
- *Elbeszélés élmény, ill. kép alapján* (beszédkedv fenntartása, összefüggő folyamatos beszéd).
- *Részleges képolvasás* (következtetések szóbeli megfogalmazása, igeidők, igeragozás helyes használata).
- *Játék versekkel* (beszédrítmus, hangszínváltozások).
- *Mese befejezés meghallgatott meserészlet vagy kép alapján meseszöveg önállóan kitalált mese* (összefüggő folyamatos beszéd cselekvések, történések időrendi sorrendbe illesztése).
- *Mese reprodukció bábjátékkal, dramatizálással, mimetikus, produkciószerű játékok* (történések, cselekvések megjelenítése beszéddel, mozgással és kommunikációs jelrendszerrel).
- *Bizalom erősítő játékok* (megérintés, téri tájékozódás, kezesség, oldaliság, artikuláció).
- *Figyelemfejlesztő játékok* (hallási figyelem, megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, emlékezet, nyelvi kifejezőkészség, önfegyelem, matematikai készség, ritmusérzék).
- *Ismerkedő és kapcsolatteremtő játékok* (kommunikációs készség, kapcsolatteremtési módok, érzelmek tükröztetése arcon mimikával, testbeszéddel).
- *Érzékelő játékok* (érezkszervek, finommotorika, téri mozgás, interakciók).

A különböző célok elérése érdekében direkt fejlesztő eljárást ne alkalmazzon az óvónő, viszont használjon ki minden fejlesztésre adandó alkalmat.

A kisgyerekeket nem kell és nem is szabad beszélni, tanítani!

Óvodáskorban úgyszemint szenvedélyes beszélők. Igénylik, hogy meghallgassák őket és válaszoljanak a „mit?“, „miért?“, „hogyan?“, „kinek?“, „mikor?“ kérdésekre.

A beszédhelyzet, a szavak mögötti szándék és a beszélő személye nagyon fontos. A viselkedés egyértelműsége az egyik legfontosabb követelmény. A szavak és mondatok jelentéstartalma másodlagos.

Az anyanyelvet nem grammatikai módszerrel, hanem a beszélő szándékát kitapogatva alkotja, tanulja meg a kisgyerek.

Pedagógiai munka dokumentációi

- *A gyermekek fejlettség állapotának mérése*

Az óvónők által mért eredményeket számítógépre felrakva különböző grafikonok teszik szemléletessé a csoportok produktumait, ill. a csoportok egymáshoz való fejlettségét is tükrözik. Minden évben egy alkalommal mérjük a gyermeket.

Mérés – értékelés kiterjed:

- gyermekek szociális fejlettsége
- mozgásfejlettség
- értelmi fejlettség
- finommotoros koordináció
- test séma fejlettség mutatói
- nyelvi kifejezőképesség mutatói
- térbeli tájékozódás, térbeli mozgás fejlettség

- *Intézményi „Jó gyakorlat”*

A „Jó gyakorlat” óvodánkban egy olyan tevékenység, amely újszerű, építőjelleű megközelítéseket, technikákat tartalmaz, amely hozzájárul intézményünk minőségi színvonalának emeléséhez.

A „Jó gyakorlat”-unk adott szakmai kritériumoknak megfelelő innováció, oktatási, pedagógiai, szervezetfejlesztési gyakorlat, amely intézményünk szakmai és menedzsmentet érintő fejlesztő munkáinkat az egyéni fejlesztési szintig pozitívan befolyásolja.

Saját kidolgozott „Jó gyakorlataink”:

- A Márton napra épülő néphagyományok, szokások, lampionos felvonulás,
- A költészet napjához szorosan kapcsolódó Óvodai szavaló verseny megrendezése.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

JÁTÉK:

Cél: Az óvodáskorú gyermek optimális személyiségfejlődésének elősegítése a szabad játék minél gazdagabb feltételeinek pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel, elsősorban indirekt módszerekkel való támogatásának biztosításával, az együttműködés kiszélesítésével.

- Az óvodáskorú gyerek alapvető tevékenysége.
- Belső állapotait, vágyait, indulatait is közvetíti.
- A valóságot tükrözi.
- Közben a gyerek derűs, felszabadult.
- Motivációja nem a célban, hanem a tevékenységben van, tehát önmagáért való.
- Áthatja a gyerekek minden tevékenységét.
- A személyiség fejlesztés alapvető eszköze.
- Elősegíti az értelmi képességeinek fejlődését, kreatív együttműködését társas kapcsolatait.
- A gyerek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos, gyakran átalakított formában.

A játékban az a legfontosabb, hogy *örömszínese*tű. Miért? Mert:

- *Önkéntes és szabad.* Szabad akaratból, külső kényszerítő körülmények nélkül jöhet csak létre. Parancsra, vezényszóra, de még kérésre sem lehet játszani.
- *Nem a végeredmény, a produkció a fontos.* Magáért a folyamatért, az azt kísérő érzésekért, élményekért csináljuk, indítéka magában a cselekvésben rejlik, ez a jutalom, a kielégülés is.
- *Valóságszerű, de nem valóságos.* A gyermek tudja, hogy játszik., mégis összemosza a valóságot és az elképzelhetőt, nem állít éles határokat közéjük, könnyedén közlekedik egyikből a másikba.
- *A játékra nem érvényesek a valóság idő-és térbeli korlátai.* Időtartama a valóságos történelméhez hosszabb és rövidebb is lehet. Sok minden megtörténhet egy helyen és térben szétszórva. A játékot többnyire ennek ellenére térbeli elhatároltság, zártság jellemzi.
- *Megfelel az életkori sajátosságoknak.*
- A játék lényeges eleme, örömforrása a *kockázat, kiszámíthatatlanság* is.
- A játéknak, *sajátos, gyermeki rendje* van.

A játék feltételei:

- megfelelő légkör:

A gyerekek kiegyensúlyozottságához, közösségi életük fejlődéséhez szükséges nyugodt légkör a játékra közvetlenül is hatással van.

- megfelelő hely:

A gyerekek szabad mozgása, a játék, térbeli kibontakozása, az egymás mellett játszó csoportok és az egyedül játszó gyerekek számára az óvónő alakítsa ki a legmegfelelőbb helyet.

- játékidő:

A csoportok számára a napirendben a játékra biztosított idő a nap minden időszakában összefüggő legyen. Indokolatlanul ne szakítsa meg, ne zavarja az óvónő a játékot.

- játék eszközök:

A játékszer részben motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyerek elképzeléseit, segíti elgondolásainak megvalósítását, részben tárgya magának a játéknak.

A játék fajtái:

- *gyakorló játék:*

Kiinduló pontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismétlésre készíti a gyerekeket. Lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételtetése, amely örömet okoz.

- *szerep játék:*

Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta. A gyerekek szerepjátéka tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket és az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözi. A szerepjáték feltételezi a gyerekek önállóságát, kezdeményezését.

- *barkácsolás:*

A gyerekek élethelyzeteket alkotnak újra. Ehhez számos eszközre van szükségük. A barkácsolás a játék igényéből induljon ki, tehát legyen kötetlen.

- *dramatizálás, bábozás:*

Az óvónő adjon lehetőséget a gyerekeknek arra, hogy mese -, vers -, film élményeik alapján elképzeléseik, szándékaik szerint formálják át vagy tovább a történetet, válasszák ki a szereplőket.

- *építő, konstruáló játék:*

A gyerekek kockákból és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból, építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre. Az „én csináltam” tapasztalata bizonyosságot nyújt a gyerekek saját képességeiről, növeli biztonságérzetét.

- *szabály játék:*

Jellemzője, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A játék jellegéből következik a szabályok pontos betartása, a szabályoknak megfelelő veselkedés.

A játékirányítás:

- Alapvető sajátossága, hogy közvetett
- Az óvónő élje bele magát a gyerekek által elképzelt, megteremtett játékhelyzetbe.
- Tapintatosan működjünk együtt a gyermekkel.
- Az óvónő biztosítsa, hogy a gyerekek saját elgondolásaikat valósíthassák meg a játékban, hogy fantáziájuk, hangulataik, érzelmeik szabadon megnyilvánulhassanak.
- Fontos, hogy a pedagógus ne avatkozzék be indokolatlanul a gyerekek játékába.
- Vegyük figyelembe a gyermek fejlődésének egyéni sajátosságait is.
- Az óvónő ismerje a gyerekek érdeklődési körét, tapasztalatait, élményeit, játékkukra jellemzőit.
- Sose hagyja felügyelet nélkül a gyerekeket.
- A folyamatban lévő játék irányítása korcsoportonként, egyénenként és játék fajtánként differenciált feladatokat jelent az óvónőnek.

- Az óvónő játék megfigyelése alapján értékes tapasztalatokat szerezhet. Jelzéseket kaphat a gyerek érzelmi – hangulati állapotáról, esetleg érzelmi sérüléséről, az értelmi képességek és a beszéd alakulásáról.
- Az óvodai nevelés folyamatában az óvónő úgy tekintse a játékot, mint a nevelési célok elérésének legfőbb eszközét.

Céljaink:

- Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó örömteli játékban megélt tapasztalatok birtokában – gazdagodnak a gyermek szabad önkifejezési formái.
- A mozgásos, értelmi, szociális tapasztalatok többszöri átélése segíti
 - a gyermek egyéni vágyainak, kreatív ötleteinek szabad kipróbálását, kibontakoztatását,
 - közben formálódik társas viselkedése, magatartása.

Feladataink:

- A szabad játék elsődlegességének biztosítása a szülőkkel, pedagógus és nem pedagógus kollégákkal való együttműködésben, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtése.
- Inger gazdag, kíváncsiságot keltő mobilizálható játéktér, környezet kialakítása, a játékok elérhető helyen történő elhelyezése.
- A szűkebb és tágabb környezetükből szerzett egyéni és közös élmények és tapasztalatok feldolgozásának biztosítása.
- A 3 – 7 éves korban megjelenő játék fajták és azok tartalmának, eszközeinek változtatása, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vétele.
- Játékirányítást segítő pedagógiai, pszichológiai szakértelem, módszertani kultúra gazdagítása.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenlétével az indirekt irányítás biztosítása a gyermekek optimális személyiség fejlődésének biztosítása érdekében.
- Tudatosan megengedő, támogató, biztonságot adó jelenléttel, nyugodt légkör megteremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszéd kedv, a közlésvágy motiválása.

A fejlesztési feladatainkat meghatározzák:

- A korosztály általános pszichikai sajátossága: fontos a gyermekek mozgásfejlettségének (manuális képességének), észlelésének, érzelmi, akaratil életének, gondolkodási jellemzőinek ismerete.

- Az egyéni fejlettség és érdeklődés: fontos tudni, hogy a gyermek a fenti területen milyen szinten áll, hiszen a fejlesztő munka ennek ismeretében tervezhető meg.
- A csoport összetétele: információkat kell szerezni a gyermek szociális háttéréről (környezet, élmény, ismeret). Meghatározó a nemek aránya.

A nevelési gyakorlatban kétféle játékot különböztetünk meg:

- A gyermekek szabad játékát, melyhez az óvónő indirekt (közvetett) módon kapcsolódik.
- Az óvónő által kezdeményezett nevelési célzatú, tanulási tartalmat hordozó játék tevékenységet, melyben a gyermekek önkéntes alapon vehetnek részt.

Anyanyelvi nevelés

- Tudatosan megengedő, támogató, biztosságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlési vágy motiválása.
- Érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésekre.
- Gyermeki üzenetek dekódolása, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársként nyelvi kifejezésminták adása.
- A csoport elfogadott „etikai kódexének” nyelvi megfogalmazása, különös tekintettel a konfliktusok kezelésére, kapcsolatteremtés nyelvi formáinak gazdagítása.
- A vezető egyéniségek kommunikációs stílusának megfigyelése, a gátlásos gyermek oldása.
- A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszéd támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével.
- Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakításának segítése.
- Hiteles kommunikáció, érvek a szülőknek a szabad játék fontosságáról.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek együttjátszási igénye kialakul.
- Képes tartósan kisebb-nagyobb csoporttal játszani, alkalmazkodni a játékszituációhoz és társaihoz.
- Élményeit, tapasztalatait beépíti a játékba, eszközöket készít hozzá.
- A játékban igyekszik a normákat betartani.

- Otthon szerzett tapasztalatai megjelennek játékában.
- „Kijátssza” negatív élményeit is a játékban.
- A kedvelt és ismert irodalmi alkotásokat újra átéli a bábozás, dramatizálás közben.
- Alkotásait egyéni ötletei alapján hozza létre.
- Képes a különféle anyagok kombinálására, az összetettebb építmények készítésére.

MUNKA

Cél: A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, közösségi kapcsolatok alakítása. A cselekvő tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének elősegítése.

Munka jellegű tevékenységek:

A munka a gyermek mindennapi tevékenységének része, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Megerősítést nyer a munka jellegű tevékenység nevelőértéke. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermek örömteli, örömmel vállalt tevékenységén belül valósul meg. A munka sajátossága, hogy bizonyos külső kényszer is motiválja, lemérhető, konkrét célja van.

A munkálkodásuk során ismerkedhetnek szűkebb és tágabb környezetükkel, szülőföldjükkel a tárgyi -, és természeti világról egyre pontosabb információ birtokába jutnak, a biztonságos és elérhető munkaeszközök használata közben lehetőség nyílik – a különböző észlelési formák összekapcsolásával – a munkavégzés pontosabbá és szervezettebbé tételére.

A munka nem csak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Az óvodapedagógus és dajka őszinte, természetes magatartásával mutasson mintát és viselkedésével, példaadásával jelezze elvárásait.

A tevékenység kapcsán a gyermekeknek felgyorsul a szocializációjuk, fejlődik társas kapcsolataik, felelősség érzetük, toleranciájuk.

A közösségi élet biztonsága nagymértékben függ a csoport életét szabályozó szokás – normarendszer kialakításától, ezért fontos, hogy szabályaink egyértelműek, világosak legyenek.

Céljaink:

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül alakulnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességek, erkölcsi tulajdonságok, kompetenciák:
 - Kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon az összpontosítási képességük, munkaszervezési képességük.
 - Érzelmi – akarat: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.

- Szociális – társas: alakuljon ki a felelősség érzetük, feladattudatuk.

Feladataink:

- A munkavégzéshez alapvető feltételek biztosítása (idő, hely, eszköz, légkör)
- A gyermek önkéntesen, önállóan, örömmel, képességeik szerint végezhesék a személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, ill. a közösség érdekében végzett munkatevékenységet. Aktív – cselekvő részvétellel a munkavégzés lépéseinek elsajátítása.
- Tudatos pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges szokások kialakítása és betartásának konkrét, reális, fejlesztő értékelése. Az iskolakezdéshez szükséges munkaérettség kialakítása.
- Saját és mások munkájának elismerésére, megbecsülésére nevelés.
- Önálló véleményalkotás, döntési képesség fejlesztése kortárs kapcsolatokban, együttműködés közben.
- A közösségért végzett munkák vállalásánál jelenjen meg a helyes önértékelés és önbizalom.
- Beszélő környezet biztosítása a kommunikációs kedv fenntartása, a gyermeki kérdések támogatása a munkavégzés során.
- A munka tevékenységek során – eszköz használat, helyi jellegzetességek – a szülőföldhöz, nemzethez kötődés erősítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges készségek formálása.
- A munkavégzésben a szülők közreműködésének, aktív részvételének ösztönzése (pl. növény -, állatgondozásba betekintés, gyűjtőmunka, Környezetvédelmi napok).
- A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés.
- Spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése.
- A munkaszervezés készségének alakítása.
- A nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontásának elősegítése.
- Az önállóságra nevelés, az értékelési, önértékelési készség és kötelességtudat fejlesztése.
- A munka társas-kapcsolatalakító, pozitív hatásának kihasználása.
- A munkaközösség formáló lehetőségeinek leoptimalisabb kihasználása.
- A nemek társadalmi egyenlőségének elősegítése oly módon, hogy valamennyi munkajellegű tevékenységet a lányok és a fiúk egyaránt gyakorolják.

- Az önkiszolgálás és naposság fejlődésének támogatása a gyermek egyéni fejlettségéhez igazodó differenciált segítségadással egyre önállóbb önkiszolgálásra szoktatással.

Területei:

- önkiszolgáló munka
- környezet rendjének megőrzése
- felelősi munka
- naposi munka
- alkalmoszerű munkák
- növény – és állatgondozás

Anyanyelvi nevelés:

- A munkaszervezés és végzés során a szóbeli kapcsolat biztosítása, együttműködés segítése.
- Önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével.
- A tevékenységhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák gyakorlása.
- Munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A munkaeszközöket ismeri, azokat rendeltetésüknek megfelelően használja.
- Önállóan terít, törekedve a rend, tisztaság megőrzésére.
- Szívesen végzi naposi munkát.
- Képes a kitartó munkavégzésre.
- Szívesen végzi a csoport érdekében egyéni megbízatást.
- A munkát képes megbeszélni és abban együtt működni.
- Részt vesz az élő és élettelen természet rendjének fenntartásában.
- Használja a munkaeszközök neveit.
- Ismeri a különböző munkavégzéssel kapcsolatos fogalmakat, műveleteket megnevez.

TANULÁS

Cél: Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztésével a teljes személyiség kibontakozásának támogatása.

A tevékenységben megvalósuló tanulás óvodánkban:

- folyamatos,
- jelentős részben utánzásos,
- spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formáinál hangsúlyozottan szerepeltettjük a cselekvéses tanulást. Az óvodapedagógusaink a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítik a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és idő keretekben valósul meg.

A világban minden, ami megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent komplex foglalkozások rendszerén juttatjuk el a gyermekekhez.

Céljaink:

- Változatos tevékenységek során a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés közben:
 - alakuljon kompetenciájuk,
 - erősödjön attitűdjük, készségeik, képességeik,
 - fejlődjön kreativitásuk.

Feladataink:

- Megismerési vágy, kíváncsiság, sokoldalú érdeklődés kielégítése, az óvodában folyó tevékenységekhez való pozitív viszony kialakítása.
- A gyermekek tanulását támogató környezet megteremtése az előzetes tapasztalatok figyelembe vételével.
- Különböző élethelyzetekben a gyermekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből szerzett spontán tapasztalatoknak, ismereteknek a célirányos fejlesztése.

- Tevékenység közben szokások formálása, szociális együtt lét iránti igény felébresztése; türelem, kivárás, alkalmazkodás, egymás segítése.
- A gyermek önkifejező, önértékesítő törekvéseinek segítése.
- Modell értékű kommunikációs helyzetek teremtése a gyermeki kérdések támogatására.
- Értelmi -, kognitív -, kommunikációs képességek fejlesztése (érzékelés, valóság hű észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, valósághoz közelítő képzelet).
- A gyermekek személyiségének fejlesztése; önállóság, kitartás, pontosság, feladattudat.
- A gyermek érési folyamatához, személyiségéhez igazított pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a cselekvéses tanulás segítése.
- A gyermekek egyéni képességeiknek, fejlődési ütemüknek, szociokulturális háttérüknek figyelembe vételével differenciált, egyéni fejlesztése.
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése az alábbi módon:
 - az iskolaérettséget támogató pedagógiai munka
 - az iskolaválasztás támogatása
 - az iskolával való kapcsolat fenntartása
 - az óvoda – iskola átmenetet segítő program kidolgozása, megvalósítása.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- Az óvodás kor végére a gyermek eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

A FEJLESZTÉS TARTALMI ESZKÖZEI

MESE – VERS

Cél: A gyermek esztétikai ízlésének, fogékonyságának megalapozása, irodalmi élményeken keresztül a népköltészet iránti fogékonyság, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődés, önkifejezés elősegítése.

Óvodánkban az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolóok, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki –

érzelmi élményeket adnak. A magyar gyermekköltészet a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi – értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemlélet módjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját mese – és vers alkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniének elmaradhatatlan eleme.

Óvodánkban a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek szerepelnek az irodalmi anyagban.

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvnek, régi értékeket, hagyományokat közvetíti a gyermekeknek a maga sajátos szóhasználatával, stílusával a népi – klasszikus – és kortárs írói eszközök gazdagságával.

Céljaink:

Életkori és egyéni sajátosságok szintjén alakul:

- a gyermekek mesék, versek iránti érdeklődése,
- megalapozódik az irodalomszeretet.

A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése által fejlődik:

- a helyes nyelvhasználat a gyermekek saját vers – és mese alkotása,
- és a biztonságos önkifejezés.

Feladataink:

- Oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermekek természetes közlési vágya, a meglévő ismereteinek különféle élethelyzetben való gyakorlása fejlődik és fejleszhető.
- Életkori sajátosságokhoz igazodó anyanyelvi és mozgásos játékok beépítése a mindennapi tevékenységekbe.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása.
- Népi, klasszikus és kortárs multikulturális, interkulturális irodalmi, esztétikai élmények közvetítése, hagyományok ápolása.
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.

- Beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása, figyelembe véve a gyermeki személyiség vonásait és szükségleteit (mese produkció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok).
- Megfelelő anyagválasztással kifejező előadásmóddal, az irodalom nyelvi – stilisztikai eszközeinek kihasználásával a gyermeki beszéd – kommunikáció fejlesztése.
- A gyermeki vers – és mesealkotás ábrázolással való kombinálása, fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- A mesélés szerepének megismertetése a szülők körében, a szülők nevelési szemléletének formálása.
- Mesehallgatás során belső képvilág kialakítása, ok-okozati összefüggések, mágikus világkép, csodák felfedezésének megteremtése.
- A mesék átalakítására, kiegészítésére, befejezésére történő ösztönzés.
- A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása.
- A gyermeki vers és mesealkotás mozgással, ábrázolással való kombinálására motiválás.
- Dramatikus játékhelyzetek feltételeinek, eszközeinek megteremtése (Mese láda, stb.)
- Az önálló bábozás feltételeinek megteremtése.(fakanál, ujjbábok, kesztyűbábok)

Az irodalmi nevelés összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, az énekkel, a mozgásos játékokkal.

Tevékenységen belüli játék lehetőségek:

- A verset a hangzás és a hangulat felől fogják meg a gyerekek.
- Mondóka, dramatikus szöveges gyermekjáték szinte mindennap előkerül.
- A népköltészet verses anyaga eleve mozgásos játék is.
- Párban, kisebb csoportokban, közösen a játéköröm kedvéért számtalan önkéntes ismétléssel ragad rá a gyerekekre.
- Szinte minden játékra indító képzetkörhöz találunk a hangulatot felfokozó ötleteket adó költői alkotást.
- A vers játék a nyelvvel, az érdekesen szépen hangzó beszéddel.
- Mondogatni kell és nem tanítani.
- A mese örömforrás és társas élmény, amely a játékhoz hasonlóan nagy belső energiákat mozgósít.

- A mese ép úgy, mint a játék az egyetlen szóbeli közlésforma, amelynek segítségével a gyerekekkel szót válthatunk arról, ami a legjobban foglalkoztatja saját személyét és a világ egészét illetően.
- A mese: az anyanyelv zenéje, észjárása a játékkal együtt a kicsinyek „tanuló iskolája”.

Anyanyelvi nevelés

- Szókincsbővítés, fogalmak gyűjtése, más helyzetekbe való alkalmazása.
- Az aktív és passzív szókincs gyarapítása, az összefüggő beszéd fejlesztése.
- A beszédkészség, beszédkedv fejlesztése, a beszédhallás, helyes ejtés, a grammatikailag megfelelő beszéd kialakulásának segítése.
- A magyar nyelv zeneiségének, ritmusosságának érzékeltetése.
- A kommunikációs szabad önkifejezés segítése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen hallgat és ismétel verseket, meséket, mondókákat.
- Igényli és várja a mesemondást.
- Van kedvenc meséje, mesehőse, képes róla beszélni.
- Az ismert mese motívumokat szívesen bábozza, dramatizálja, a feltételek megteremtésében és megvalósításában kreatív ötleteit alkalmazza.
- Érzékeli az erkölcsi tartalmakat, képes figyelmesen végighallgatni a mesét.
- Megkezdett történeteket, meséket folytat, kiegészíti fantáziájával.
- Egyszerű történeteket talál ki, mond el és mozgással vagy ábrázolással megjelenít.
- A megismert szavakat, kifejezéseket más helyzetekben is alkalmazza.
- Óvatosan használja a könyveket, beszélgetést kezdeményez a képekről.

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Cél: A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása, az éneklés, az énekes játékok megszerettetése, zenei jártassághoz juttatás, belső hallás, zenei alkotókedv, zenei fantázia megalapozása. A magyar nyelv kifejező erejének érzékeltetése, népi hagyományok tovább élésének ápolása.

Óvodánkban a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés öröme nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az élményt nyújtó közös ének – zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segíti. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés, táncolás részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Céljaink:

- Az örömet adó ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, gyermek táncok, a kortárs művészeti alkotások által
 - alakul a zene iránti érdeklődés,
 - formálódik a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság.

Feladataink:

- Megfelelő léggör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása
- A gyermekek minél több olyan zenei élményhez jutatása, amely megalapozza zenei anyanyelvüket, fejleszti gondolkodásukat és kommunikációs képességeiket.
- A gyermekek zenei képességének (hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, harmonikus, szép mozgásának), kreativitásának fejlesztése, énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével.
- A zenei képesség fejlesztéssel párhuzamosan örömteli, érzelem gazdag, szép és tiszta éneklésre szoktatás, az egyéni megszólalás bátorítása természetes játék helyzetekben (felelgetős – énekes játékok).
- Az énekes játékok eszközeivel különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása.
- Az önkifejezés újabb lehetőségének felkínálása a zenei improvizációra való ösztönzés (mozgás rögtönzése zenére, dallam, ritmus variációk kitalálása)
- Zenei anyag összeállítása, alkalmazása, ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes népi játékok, igényes kortárs művészeti alkotások, hagyományokhoz kapcsolódó zenei anyagok felhasználásával.
- Optimális körülmények teremtése a változatos művészi értékű zenehallgatásra, figyelembe véve a nemzetiségi kultúrát.

- Hangszerek használatának rendszerességgel történő biztosítása a gyermekek számára.
- Élményt nyújtó, közös ének-zenei tevékenységek kezdeményezése

A zenei feladatok sikeres megoldása elősegíti a zenei anyanyelv megalapozását a gyermekek biztonságérzetének növekedését, gátlásaik feloldását, önként vállalt fegyelmük, közösségi érzésük és magatartásuk kedvező alakulását.

A zenei készségek, képességek fejlesztése, fejlődésének elősegítése

- A gyermek zene iránti érdeklődésének felkeltése, belső igényének kialakítása.
- A dallam, ritmus, mozgás, közös éneklés örömeinek felfedeztetése, megéreztetése.
- A zenei készségek, képességek egyéni, differenciált fejlesztése.
- Éneklés, egyenletes lüktetés, zenei mozgás, ritmus, motívumhangsúly érzékelésének alakítása, ritmushangszerek használatának fejlesztése.
- A közvetlen környezetünk hangjainak érzékeltetése, megfigyeltetése.
- A halk-hangos, a magas-mély, a gyors-lassú zenei relációk különbségének megéreztetése.
- A gyermek zenei hallásának finomítása.
- Zenei ízlés formálása, változatos, életkori sajátosságoknak megfelelő ölbeli játékok, népi énekes játékok, mondókák, dalok, és kortárs művészeti alkotások alkalmazásával.
- Egyszerű tánclépésekkel az esztétikus, szép mozgás fejlesztése.
- A nagyobbak gazdag mozgásanyagú dalos játékokkal való megismertetése.
- A zenei alkotókedv felébresztése.

Speciális lehetőségeink:

- Német és szerb nemzetiségi gyermektánc oktatása.
- „Látható hangok” program használata.
- „Bene Ferke” program beépítése.
- Zeneóvoda nagycsoportos korú gyermekek számára.
- „Zenevarázs”- Új utak az óvodai nevelés zene-és mozgásvilágában. (Kompetencia alapú óvodai programcsomag)

Tevékenységen belüli játék lehetőségek:

- Az énekes gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet.
- Amikor csak lehet, énekeljen az óvónő és énekeljenek a gyerekek is.
- Az éneklés a csoportos játékok egyik lehetősége, de egyéb játékhelyzetből is következhet.

Anyanyelvi nevelés:

- Az attitűdök, gondolkodási és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel.
- Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása.
- A beszédszervek kombinált mozgásának fejlesztése.
- A beszédhangok pontos észlelésének, tiszta képzésének segítése.
- Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben.
- A helyes artikuláció fejlődésének elősegítése. Légzés kapacitás növelése.
- A szókincs gazdagítása a zenei anyagokban előforduló szavakkal, fogalom párokkal.

Fejlődés várható jellemzői az óvodás kor végére

- Kedvvel játssza az énekes játékokat.
- Szívesen énekel egyénileg is, jól érzékeli a beszédhangokat, tisztán ejti azokat.
- Ismeri a zenei fogalompárokat.
- Érti az egyenletes löktetést, az egyenletes löktetés és a ritmus különbségét, azokat mozgásformákkal kifejezi.
- Társai hangját az ismert hangszerek hangját és a környezet hangjait felismeri.
- Ismeri és alkalmazza az egyszerű táncmozdulatokat, változatos térformákat.
- Önkifejezésre is tudja használni a zenét.
- Éneket, hangszeren előadott dalt figyelmesen hallgat.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS ÉS KÉZI MUNKA

Cél: A szép iránti fogékonyság, az esztétikai érzékenység, alkotó önkifejezés alapozása, formálása.

Az emberismereteinek döntő részét vizualitás, látás által nyeri. A vizuális nevelés: látásnevelés, képzetek, utánzás, gyakorlás segítségével.

A látás sajátos gondolkodás. Ismeretek, gondolatok lejegyzésének első lehetősége, az ábrázolás a vizuális nyelv egyik formája. A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja.

Óvodásaink számára a szabad rajzolás az egyik legjelentősebb önkifejezési mód, mely során a gyermek „sémákat” vagy másképpen szimbólumokat használ. A „sémák” alapformák, amelyek a valóságról szerzett tapasztalatok során folyamatosan gazdagodnak. A papíron

nyomot hagyó rajzeszközök (ceruzák, tollak, zsírkréták, stb.) a funkció öröm érzését keltik a firkaó gyermekekben. A különbözö motívumok szabad kombinálásával jut el a gyermek a formákig, majd a kompozíciók megalkotásáig. Amit a világról tud, ábrázolásában el is tudja mesélni, amit nem tud ábrázolni, azt hozzá meséli.

Az ábrázoló tevékenység célja, nem maga a tevékenység során létrejövö bármiféle alkotás, vagy annak esztétikai értéke, hanem maga az örömteli cselekvés. A létrejövö „mű” jelzés a gyermek ismereteiről, érzelmi életéről, kézügyességének fejlettségéről.

Céljaink:

- Az esztétikai tartalmú élmények által alakul a gyermekek vizuális észlelése, az emlékezete, a képzelete, a vizuális gondolkodása.

Feladataink:

- Az önálló gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése, örömteli alkotólétkör kialakítása.
- Mozgással, cselekedtetéssel, vizuális élmények biztosításával, az észleló funkciók változatos gyakoroltatásával, párhuzamosan végezhető tevékenységsszervezéssel sokszínű tapasztalatok nyújtása.
- A belső képek gazdagítása, gyermeki ábrázolás ösztönzése változatos lehetőségek felkínálásával.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.
- A gyermeki élmény – és fantázia világának gazdagításával a saját forma nyelv, az alkotó – alakító önkifejezés és önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése.
- Önértékelése, egymás munkájának megbecslésére nevelés.
- A vizuális tevékenységhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilvánulásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: (pl. színek magyarázata, ábrázoltak szóbeli elmondása, barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése, stb.).
- Az ábrázolási tevékenységében lassan fejlődö (diszgráfia tüneteit mutató) gyermekek egyéni fejlesztése, folyamatos jelzés a szakemberek felé.
- Természetes anyagok gyűjtése, felhasználása a gyermekekkel közösen.
- Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás.
- Az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások megismertetése.
- Egyéni és közös alkotásokra ösztönzés, együttműködés kialakítása.
- A nagyobbak ceruzafogásának, emberábrázolásának fejlesztése.
- Saját és társaik munkájának megbecslésére nevelés.

Az óvoda épített és tárgyi környezete, díszítése, szemléltető eszközei a kötetlen és kötött foglalkozásokkal együttesen képezik a vizuális nevelés hatásrendszerét.

Tevékenységen belüli játék lehetőségek:

- Lehetővé tesszük, hogy bármikor kedvük szerint fessenek, gyurmázzanak, agyagozzanak, rajzoljanak, vagdossanak, hajtogassanak, barkácsoljanak a gyerekek.
- Amit készítünk – a játék kelléke lesz.
- Nem mondjuk meg, hogy mit csináljanak, hanem abban segítünk, hogy hogyan és miből, mivel lehet valamit elkészíteni.
- Az elkészítés folyamata is játék, s az elkészült tárgy, kép, kézimunka – játékszer lesz valamelyik ügyességi vagy szimbolikus játékban.
- Krétával, festékkel, agyaggal, papírral, fonállal, gyapjúval, terménnyel, fával, kővel, homokkal, vízzel játszunk.

Anyanyelvi nevelés:

- Anyagok, eszközök, technikák nevének megismertetése.
- A tevékenységek szóbeli kifejezésére motiválás.
- Verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése.
- Az ábrázoltak szóbeli elmondása, ahhoz kapcsolódó élmények megbeszélése.
- A kész munkák címadására motiválás.
- A nyelvi gondolkodás, kifejezőkészség fejlődésének segítése.
- A téri irányok, arányok nyelvi kifejezésének segítése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodás kor végére:

- Szívesen, örömmel tevékenykedik.
- A gyermek az eszközöket rendeltetésszerűen használja.
- Élményeit, elképzeléseit képpalkotásaikban egyéni módon jeleníti meg a különböző anyagok, technikák alkalmazásával.
- Emberábrázolására jellemző a részletgazdagság, mozdulat megjelenítése.
- Plasztikai munkái változatosak, egyéniek, ötletesek.
- Együttműködő az építésben, téralakításban.
- A környezetében előforduló alapszíneket megnevezi.

- Saját és közösen készített alkotásairól beszél és törekszik a véleményét szóban is megfogalmazni.
- Ismeri a síkbeli irányokat, ceruzafogása és vonalvezetése megfelelő.
- Saját és társai munkáját megbecsüli.
- Nyitott a szép iránt, esztétikai érzékenysége megalapozott.

MOZGÁS

Cél: A természetes mozgásigény kielégítése, a harmonikus, összerendezett mozgás kialakulásának elősegítése, megalapozása.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Céljaink:

- A rendszeres mozgás, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése során – megalapozódik a mozgás szeretetére épülő egészséges életvitel és életmód.

Feladataink:

- Rendszeres, mindennapi mozgással az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása, az egészséges életvitel kialakítása, a gyermekek egészségének megőrzése, edzése.
- A játékos mozgás, torna által a mozgásigény kielégítése, felkeltése, a mozgáskultúra fejlesztése az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése a mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása, a mozgásra készítő biztonságos környezet kialakítása.
- Játékos mozgásban az értelmi és szociális képességek, társra figyelés fejlesztése.
- Testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), fizikai erőnlét, koordinációs készségek és a térérzékelés tudatos fejlesztése.

- Az egyéni lemaradásokat kompenzáló speciális mozgásos játékok közvetítése, a hátránnyal küzdő gyermekeknél biztonságban végezhető mozgásélmény feltételeinek megteremtése a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- A szülőkkel együttműködve, a gyermekek egyéni érdeklődésének, temperamentumának figyelembevételével differenciált (prevenció, korrekció, tehetséggondozás) mozgás lehetőség biztosítása, ill. közös mozgásos programok szervezése.

A rendszeres testnevelés kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését, hozzájárul a légző – és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont – és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez.

A mindennapos mozgás biztosítása:

- A mindennapi, rendszeres mozgás beépítése a napirendbe, lehetőség szerint szabadban történő megvalósítása.
- A gyermekek mindenkori mozgásszükségleteinek kielégítése.
- Kiemelten mozgásos játékok, természetes nagymozgások és gimnasztikai gyakorlatok alkalmazása.
- A már elsajátított mozgásformák változatos gyakorlásának biztosítása.
- Testtartási hibák megelőzése, az erőnlét, ügyesség fejlesztése, a csont és izomrendszer erősítése.
- A gyermeki szervezet növekedésének, teherbíró képességének és egyes szervek teljesítőképességének növelése, edzése mindennapos mozgással.
- A kisebbnél a nagymozgás fejlesztésének előtérbe helyezése.
- A nagyobbaknál az egyensúlyérzék, szem-kéz, szem-láb koordináció, a testséma fejlesztésének előtérbe helyezése a téri tájékozódás, finommozgás fejlesztése.
- Kedvenc mozgásos játékok kezdeményezésére ösztönzés.
- A mozgásos játékok rendszeres kezdeményezése, a szándékos figyelem és önfegyelem erősítése, az egészséges versenyszellem, a társra való figyelés alakítása.

Kötelező testnevelés biztosítása:

- Állandó napokon heti egy szervezett és tervezett testnevelés megtartása.
- A csoport fejlettségi szintjének és az egyes gyermek fejlődési ütemének figyelembe vétele.
- Az előkészítő gyakorlatok fontosságának minden izomcsoport megmozgatásának szem előtt tartása.
- A gyakorlatok modell értékű bemutatása.

- A kézi szerek használatának gyakoroltatása.
- Szándékos figyelem, önfegyelem, társakra figyelés képességének alakítása.
- Szabály és feladattudat alakítása.
- A testnevelési játékok tanítása és gyakorlása.
- Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulásának támogatása.

A mozgásfejlesztés tartalma:

- Nagymozgások fejlesztése:
 - járás
 - futás
 - ugrás
 - csúszás, kúszás, mászás
 - függeszkedés
- Egyensúly fejlesztése:
 - állás
 - járás
 - kúszás, mászás, támaszugrás
 - ugrások
 - gurulások
- Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése:
 - szökdelések, ugrások
 - függések, függeszkedés
 - mászások
 - labdagyakorlatok
 - dobások
 - járás-futás
- Finommotorika fejlesztése

Tevékenységen belüli játék lehetőségek:

- A mozgásos játékok a természetes mozgásokból építkeznek.
- Az ugrás, ugrándozás, futás, járás, bújás, a labdával való ügyeskedés az állatok, mesealakok mozdulatainak utánzása egy sor olyan hagyományos népi és testnevelési játék nélkülözhetetlen eleme, ami a legtermészetesebb mozgásbiztonság-erősítő, önként és örömmel végzett gyakorlás.

Anyanyelvi nevelés

- A konkrét mozgásos tapasztalatok megnevezése, beépítése a szókincsbe.
- Szókincsbővítés szakszavak megismerésével és alkalmazásuk segítése.
- A testrészek, a velük végzett mozgás megnevezése.
- Relációs szókincs bővítése.
- Testséma, a téri irányok, formák bemozgásával, megismerésével, megnevezésével speciális szókincsbővítés.

A fejlődés várható jellemzői az óvodás kor végére

- A gyermek szeret mozogni, a mozgásos játékokban kitartó.
- Nagy és finommozgása összerendezett, koordinált, harmonikus.
- Ismeri a térbeli irányokat, jól tájékozódik a térben.
- Testsémája, biztos oldalisága kialakult.
- Testi képességei (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) megfelelően fejlettek.
- Ismeri, megfelelően használja a torna és sportszereket.
- több olyan mozgásos játékot ismer, amelyeket felnőtt irányításával vagy spontán formában elvégez.
- Betartja a szabályokat, figyel a feladatra, együttműködő.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Cél: A környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása, a szűkebb természeti, emberi, tárgyi és tágabb környezet életkornak megfelelő megismertetése, a környezet védelmére, megóvására nevelés.

Törekvésünk, hogy a gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerezzen a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során alakuljon ki pozitív érzelmi viszonya a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér -, sík - és mennyiség szemlélete.

Óvodánk feladata a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését széleskörűen megismertetni. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket kell biztosítanunk a spontán és szervezett tapasztalat – és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak kialakítására. Közben elő kell segíteni a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A környezeti nevelés általában a környezeti kultúra megélését és átadását jelenti. Az élő és élettelen környezetünkkel való harmonikus együttélést, életmódot, gondolkodást, viselkedésmódot, szokást és értékrendszert. Mindezek kialakítására legalkalmasabb az óvodáskor, mely ideális és fontos szakasza a környezeti nevelésnek, hiszen a szokások már a korai életszakaszban kialakulnak és az egész életre szóló élmények, benyomások, szokások alapvetően meghatározzák a leendő felnőtt környezeti gondolkodását, környezet és természetvédelmi szemléletét, valamint környezettudatos magatartását.

Környezeti nevelés

Céljaink:

- Biztonságban tájékozódnak környezetükben, ismerik szűkebb és tágabb, természeti és emberi környezetüket.
- Erősödik a pozitív érzelmi viszony, a nemzeti, a multikulturális értékek
 - a népi és a családi hagyományok,
 - a szülőföld, a hazai táj,
 - a természet szeretete, védelmének igénye, a környezettudatos magatartás formálása.

Feladataink:

- A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, kíváncsiságára, megismerési vágyára, sokoldalú érzékelésén alapuló érdeklődésére építés. A természeti és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Több érzékszervre ható és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása.
- Tanulási készségeket, képességeket meghatározó részfunkciók tudatos fejlesztése (alkalmi, folyamatos megfigyelés, gyűjtés, szimulációs játékok közben).

- A környezet megismerésének komplex – integrált tevékenységsoraiban a spontán és irányított beszélgetéssel önérvényesítő törekvések segítése, anyanyelvi – értelmi nevelés megvalósítása.
- A gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet átalakításában.
- A beszélő környezet megteremtése, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása.
- Településünkhöz fűződő néphagyományok, beépítése az óvodai életbe, amelyek érzelmileg gazdagítják gyermekeink óvodai életét, fejlesztik az erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozza szokás és normarendszerüket.
- A gyermek megismertetése a tágabb természeti, társadalmi környezettel, szülőföldjével, a hazai táj, a helyi népszokások, családi hagyományok és a tárgyi kultúra értékeivel.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális pedagógiai módszerekkel történő tevékenységének, tapasztalatszerzésének biztosítása.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, bevonásuk a környezet megfigyelésébe, átalakításába.

A nevelés fontos feladata a szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása a helyi népszokások felelevenítésével és a környező népek szokásainak megismerésével.

A környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások alakítása

- Szűkebb és tágabb környezet megóvására pozitív felnőtt mintanyújtás.
- Csoportban, udvaron, séták, kirándulások alkalmával a környezet, természet megóvása, szokásainak alakítása (szemetelés kerülése, „mi” fánk fejlődésének figyelemmel kísérése, gondozása, növények megcsodálása, letépésük, letaposásuk elkerülése, hulladékgyűjtés, gyalogos közlekedés szabályainak betartása, stb.).
- Szelektív hulladékgyűjtésről tapasztalatok szerzettetése.

Matematika

A környező valósággal való ismerkedés, a folyamatos cselekedtetés kapcsán a gyermekek sokoldalú tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről. Matematikai tartalmú elem valamennyi tevékenységben jelen van és hangsúlyozottan mozgáson, érzékelésen alapuló tapasztalatszerzés szinte észrevétlenül megvalósítható.

Céljaink:

- A gyermekek rendelkeznek életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően

- sokoldalú érzékszervi megtapasztalásból eredő mennyiségi, formai és kiterjedésekkel összefüggő ismeretekkel, készségekkel,
- tapasztalataikat tevékenységekben tudják alkalmazni.

Feladataink:

- A gyermekek spontán és irányított helyzetekben adódó matematikai tapasztalatszerzés útján történő érdeklődésének felkeltése.
- Pozitív viszony kialakítása, a probléma helyzetek megoldásához a logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok – okozati összefüggések felismertetése, tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az érzékelés, észlelés, emlékezés, és a megértés fejlesztése.
- A gyermeki tevékenység változatos formáinak (egyéni, páros, mikro csoportos) biztosítása, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok összegzése.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének megalapozása, sajátos logikájának elfogadása, egymás véleményének meghallgatásával, kortárs kapcsolatokban és problémahelyzetekben.
- A gyermekek aktív, passzív szókincsének, mennyiségi – minőségi gyarapítása, a fogalmak, a relációk körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása. A gondolatok, a problémamegfogalmazás pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált képességfejlesztés.

Az eredményes matematikai nevelés hatására a gyerekek egyre szívesebben vesznek részt matematikai jellegű tevékenységekben, előbbre jutnak az önálló tapasztalatszerzésben, tudnak és mernek véleményt mondani, kérdezni, tudnak kapcsolatot teremteni társaikkal és a felnőttel, növekszik türelmük önmagukkal és társaikkal szemben, kitartóbbakká válnak játékukban, munkájukban, nő figyelmük tartóssága, erősödik akaratuk, önfegyelmük.

Tevékenységen belüli játék lehetőségek:

- A számlálgatás, méricskélés, a tér alakítása, az irányok megnevezése, a hasonlítgatások, összegyűjtés és szétválasztás, párosítás, az időbeliség felfedezése, megnevezése, a formák letapogatása játék közben természetes.
- Az építőjáték, a bútorok, stb. felhasználása: térformálás.
- Bújócskázás közben az asztal alá, a fal mellé, növények mögé stb. bújnak a gyerekek.
- Nap, mint nap hurcolják, halmozzák, szétválogatják a játékszereket.
- Megmérünk, megszámlálunk tárgyakat.
- Szemrevételezzük hány tárgy fér el a kosárba.
- Megkeressük a párokat (cipő, kesztyű stb.)

- Vizet töltögetünk széles, gömbölyű és szűk üvegekbe.
- Hajtogatáskor megfigyeljük a szimmetrikus formákat.

Anyanyelvi nevelés

- Szókincsbővítés a környezetismereti és matematikai témakörökben.
- A gyermek mondanivalójának meghallgatása, kérdéseire kielégítő válaszadás.
- A gondolatok, érzelmek, kívánságok szabad kinyilvánításának segítése.
- Kisebb-nagyobb közösség előtti bátor megnyilvánulásra való ösztönzés.

Fejlődés várható jellemzői az óvodás kor végére

- Ismeri teste felépítését, megnevezi testrészeit.
- megkülönbözteti és megnevezi az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat, a hozzájuk fűződő jellemző tevékenységeket felsorolja.
- Felismeri az összefüggéseket az öltözködés, az állatok életmódja, növények fejlődése és az időjárás változásai között.
- Gyalogos közlekedés szabályait csoportosan, a gyakorlatban alkalmazza.
- Elmondja teljes nevét, családtagjai nevét, tudja lakcímét.
- Térben és síkban biztonsággal eligazodik.
- Tud tárgyakat 10-ig megszámlálni, mennyiség, nagyság, szín, forma szerint összehasonlítani, csoportosítani.
- Érti és használja a relációs viszonyokat.

IRÁNYÍTOTT JÁTÉKOK

Cél: A játékosság dominanciájának érvényesítésével készségek, képességek alakulásának támogatása irányított játékokkal.

Feladataink:

- Irányított játék tervezése, a gyermekek ismereteinek bővítése, képességeinek, készségeinek fejlesztésére, valamint az attitűdök alakítására irányuljon.
- Az irányított tevékenységek optimális időpontjának megtalálása a szabad játék során.
- Megosztott figyelem, dajkával való együttműködés a párhuzamosan végzett tevékenységek során.